

УДК 657.633:331.2

*Т. О. Меліхова,
д. е. н., доцент, завідувач кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Інженерного інституту Запорізького національного університету
ORCID ID: 0000-0002-9934-8722*

DOI: 10.32702/2306-6806.2019.5.9

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ КАСОВИХ ОПЕРАЦІЙ ЯК ДІЄВИЙ ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

*T. Melikhova,
Doctor of Economic Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of Accounting, Analysis, Taxation and Audit,
Engineering Institute Zaporizhzhya National University*

METHODICAL PRINCIPLES OF INTERNAL AUDIT OF CASH OPERATIONS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF THE ENTERPRISE

Грошові кошти є найважливішою ланкою системи управління підприємства, оскільки основні зусилля повинні бути спрямовані на вирішення питань ефективного управління грошовими потоками від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності. За таких умов зростає важливість проведення внутрішнього аудиту грошових коштів у касі, який дозволяє якісно перевірити інформацію, отриману із системи обліку, виявити помилки та оцінити можливі порушення організації обліку готівки та запропонувати напрями підвищення ефективності діяльності підприємства.

Метою роботи є удосконалення методичних засад проведення внутрішнього аудиту касових операцій як дієвий засіб підвищення ефективності діяльності підприємства.

Метою внутрішньому аудиту касових операцій є встановлення законності, достовірності та доцільності здійснених операцій з грошовими коштами підприємства і правильність їх відображення в обліку.

Завданням проведення внутрішнього аудиту касових операцій є: визначення фактичної наявності готівки в касі та перевірка: залишку готівки на момент інвентаризації, правильності оформлення прибуткових та видаткових касових ордерів, своєчасності та повноти відображення руху готівки в касовій книзі та в звіті касира, дотримання встановленого ліміту готівки в касі, дотримання умов видачі готівки під звіт на виробничі та господарські потреби, своєчасності та повноти оприбуткування готівки, стану обліку касових операцій, відповідності інформації про готівку у фінансовій звітності.

Запропонована методика внутрішнього аудиту касових операцій, що на відміну від існуючих включає: анкету, загальний план, програму аудиту та робочі документи аудитора. Це надасть змогу внутрішньому аудиту охопити всі аспекти обліку касових операцій на підприємстві, дослідити правильність, своєчасність, законність відображення в обліку касових операцій, вчасно виявити порушення, провести якісний внутрішній аудит та підвищити ефективність діяльності підприємства.

Monetary funds are the most important part of the management system, therefore, the main efforts should be directed to solving the issues of efficient cash flow management from operational, financial and investment activities. Under such conditions, it is becoming increasingly important to carry out an internal audit of cash in the cash register, which allows qualitative checking of the information received from the accounting system, to identify errors and to evaluate possible violations of the organization of cash accounting and to offer directions for improving the efficiency of the enterprise.

The aim of the work is to improve the methodical principles of conducting internal audit of cash operations in order to increase the efficiency of the company activity.

The purpose of the internal audit of cash operations is to establish the legality, reliability and feasibility of transactions with cash assets of the enterprise and the correctness of their reflection in the accounts.

The purpose of the internal audit of cash operations is: to determine the actual availability of cash at the cash desk and check: the balance of cash at the time of inventory, the correctness of the execution of income and cash orders, timeliness and completeness of the cash flow display in the cash book and cashier's report, compliance with the established limit of cash in cash register, compliance with the conditions for issuing cash for the report on production and economic needs, timeliness and completeness of posting cash, accounting of cash transactions, compliance information of cash in the financial statements.

The proposed method of internal audit of cash operations, which unlike the existing ones, includes: a questionnaire, general plan, audit program and working documents of the auditor. This will enable the internal auditor to cover all aspects of the accounting of cash transactions in the enterprise, to investigate the correctness, timeliness, legality of the reflection in the accounting of cash transactions, timely detection of violations, to conduct a qualitative internal audit and improve the efficiency of the enterprise.

Ключові слова: внутрішній аудит, касові операції, план, програма, робочі документи аудитора, ефективність.

Key words: internal audit, cash operations, plan, program, auditor's working documents, efficiency.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Грошові кошти є найважливішою ланкою системи управління підприємства, оскільки основні зусилля повинні бути спрямовані на вирішення питань ефективного управління грошовими потоками від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності. За таких умов зростає важливість проведення внутрішнього аудиту грошових коштів у касі, який дозволяє якісно перевірити інформацію, отриману із системи обліку, виявити помилки та оцінити можливі порушення організації обліку готівки та запропонувати напрями підвищення ефективності діяльності підприємства. Тому актуальним питанням є удосконалення методики проведення внутрішнього аудиту касових операцій з метою її впровадження у діяльність підприємства, що дасть змогу підвищити ефективність управління грошовими коштами підприємства.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Теоретичні та практичні питання аудиту касових операцій на підприємстві були розглянуті у працях таких науковців, як Усач Б.Ф., Бутинець Ф.Ф., Малюга Н.М., Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Бескоста Г.М. та ін. Автори розглядають це питання з різних точок зору та акцентують увагу на різних аспектах проведення зовнішнього аудиту касових операцій. Проте саме питання побудови дієвої методики внутрішнього аудиту касових операцій авторами розкрито недостатньо і потребує подальшого дослідження.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою роботи є удосконалення методичних засад проведення внутрішнього аудиту касових операцій як дієвий засіб підвищення ефективності діяльності підприємства.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою внутрішньому аудиту касових операцій є встановлення законності, достовірності та доцільності здійснених операцій з грошовими коштами підприємства і правильність їх відображення в обліку.

Завданням проведення внутрішнього аудиту касових операцій є: визначення фактичної наявності готів-

ки в касі та перевірка: залишку готівки на момент інвентаризації, правильності оформлення прибуткових та видаткових касових ордерів, своєчасності та повноти відображення руху готівки в касовій книзі та в звіті касира, дотримання встановленого ліміту готівки в касі, дотримання умов видачі готівки під звіт на виробничі та господарські потреби, своєчасності та повноти оприбуткування готівки, стану обліку касових операцій, відповідності інформації про готівку у фінансовій звітності.

Анкета перевірки касових операцій наведена в таблиці 1.

Одержавши в процесі попереднього планування дані та необхідну інформацію, внутрішній аудитор починає розробку загального плану внутрішнього аудиту (табл. 2).

Програму внутрішнього аудиту касових операцій наведено в таблиці 3.

Для вирішення поставлених завдань внутрішнього аудиту касових операцій пропонуємо робочі документи внутрішнього аудитора, які, на думку автора, стануть обґрунтованими доказами якісного внутрішнього аудиту касових операцій (таблиця 4—15).

ВИСНОВКИ

Запропонована методика внутрішнього аудиту касових операцій, що на відміну від існуючих включає: анкету, загальний план, програму аудиту та робочі документи аудитора. Це надасть змогу внутрішньому аудитору охопити всі аспекти обліку касових операцій на підприємстві, дослідити правильність, своєчасність, законність відображення в обліку касових операцій, вчасно виявити порушення, провести якісний внутрішній аудит та підвищити ефективність діяльності підприємства.

Література:

1. Макаренко А.П. Аудит: навч.-метод. посібник / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Г.М. Бескоста. — Запоріжжя: ЗДІА, 2016. — 184 с.
2. Макаренко А.П. Організація і методика аудиту: навч.-метод. посібник. / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Г.М. Бескоста. — Запоріжжя: ЗДІА, 2015. — 190 с.
3. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту касових операцій для підвищення ефективності діяльності

Таблиця 1. Форма анкети перевірки касових операцій

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	2	3	4	5	6
1	Скільки років Ви працюєте на підприємстві та веде облік касових операцій? 0-1 / 0-1				
	1-5 / 1-5				
	5 і більше / 5 і більше				
2	Що впливає на розмір ліміту каси: - обсяг касових оборотів (надходжень і витрат) - установлені строки здачі готівки - місцезнаходження підприємства				
3	Надходження готівки до каси підприємства оформляється прибутковими касовими ордерами за формою № КО-1?				
4	Хто повинен підписувати ПКО: - касир; - менеджер; - головний бухгалтер; - керівник; - одержувач				
5	Чи можна видавати грошові кошти особі, яка не зазначена у видатковому документі?				
6	Видача грошей іншій особі здійснюється тільки за дорученням?				
7	Коли відкривається касова книга: - кожного місяця; - кожного дня; - раз на квартал; - раз на рік				
8	На якому рахунку обліковується «Готівка в національній валюті»: - 301; - 302; - 311; - 312				
9	Чи є на підприємстві наказ про облікову політику				
Перевірка правильності обліку касових операцій					
10	Одержано з поточного рахунка в національній валюті готівку для різних цілей: - Дт 301 Кт 311 - Дт 311 Кт 302 - Дт 301 Кт 312				
11	Одержано готівку з поточного рахунка в іноземній валюті для виплати авансу на відрядження: - Дт 311 Кт 301 - Дт 302 Кт 311 - Дт 302 Кт 312				
12	Надійшла в касу виручка за продукцію власного виробництва: - Дт 301 Кт 731 - Дт 311 Кт 361 - Дт 301 Кт 701				
13	Отримано готівкою до каси внесок до статутного капіталу: - Дт 301 Кт 40 - Дт 46 Кт 30 - Дт 301 Кт 46				
14	Виплачено з каси працівникам підприємства заробітну плату: - Дт 661 Кт 301 - Дт 301 Кт 311 - Дт 661 Кт 302				
15	Повернуто готівку в касу підзвітними особами: - Дт 301 Кт 311 - Дт 301 Кт 372 - Дт 301 Кт 371				
16	Повернуто касиром нестачу готівки у касу: - Дт 301 Кт 661 - Дт 301 Кт 311 - Дт 301 Кт 375				
17	Чи проводиться аналіз касових операцій?				
18	Чи проводяться планова інвентаризація?				
19	Чи проводяться позапланова інвентаризація?				
20	Чи укладено договір про матеріальну відповідальність?				

підприємства / Т.О. Меліхова, Т.В. Манойло // Регіональна бізнес-економіка та управління. — 2013. — № 2. — С. 97—106.

4. Меліхова Т.О. Удосконалення документального забезпечення аудиту розрахунків з підзвітними особами з метою якісного проведення перевірки / Т.О. Меліхова, К.О. Новосолова // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. — 2012. — Вип. 36. — С. 108—116.

5. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту ефективності використання основних засобів на підприємстві / Т.О. Меліхова, О. Буркова // Економічний аналіз. — 2012. — Вип. 11. — Ч. 4. — С. 257—264.

6. Меліхова Т.О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність: монографія. — Херсон, Видавничий дім "Гельветика", 2018. — 632 с.

7. Меліхова Т.О. Удосконалення документування обліку розрахунків з покупцями та замовниками з метою зміцнення інформаційної безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, Ф.О. Гавриленко // Інвестиції: практика та досвід. — 2018. — № 2. — С. 24—32.

8. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту виробничих запасів для підвищення фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, Н.С. Ніколаєнко // Економіка та держава. — 2017. — № 1. — С. 51—55.

Таблиця 2. Форма загального плану проведення внутрішнього аудиту касових операцій

Етапи внутрішнього аудиту	Перелік аудиторських процедур	ПІБ перевіряючого	Термін перевірки
1	2	3	4
Підготовчий	Анкетування, планування проведення контролю касових операцій		
Фактичний	Проведення інвентаризації готівки у касі		
Основний	Перевірка виконання Положення № 148 щодо дотримання порядку ведення касової книги та оформлення операцій з приймання та видачі готівки з каси, ведення відповідних касових документів		
	Перевірка повноти та своєчасності оприбуткування готівкових надходжень, одержаних підприємством (за реалізовану продукцію, продані товари, виконані роботи, надані послуги і за позареалізаційні операції)		
	Перевірка наявності самостійно встановленого ліміту каси та його відповідність самостійно здійсненим розрахункам		
	Перевірка отримання підприємством значних сум готівки відповідно до банківських документів		
	Перевірка дотримання підприємством порядку витрачання готівкової виручки (готівки)		
	Перевірка дотримання підприємством встановленого порядку видачі готівки під звіт (у тому числі на відрядження) та її використання відповідно до вимог Положення № 148 та інших нормативно-правових актів України		
	Перевірка дотримання підприємством встановлених обмежень під час здійснення ними готівкових розрахунків між собою та/або з фізичними особами		
	Перевірка відображення касових операцій на рахунках обліку		
Заключний	Перевірка відповідності інформації про готівку у фінансовій звітності		
	Аналіз результатів перевірки, надання рекомендацій за результатами внутрішнього аудиту, документальне оформлення результатів перевірки		

Таблиця 3. Форма програми внутрішнього аудиту касових операцій

Перелік аудиторських процедур	Мета внутрішнього аудиту	Завдання внутрішнього аудиту	Джерела інформації для внутрішнього аудиту	Код робочих документів	ПІБ перевіряючого	Термін проведення контролю
1	2	3	4	5	6	7
Визначення фактичної наявності готівки в касі	Впевнитись у правильності наявності готівки в касі	Визначити фактичну наявність готівки в касі	Прибуткові касові ордери, видаткові касові ордери, касова книга	ІНВКО-1		
Перевірка залишку готівки на момент інвентаризації	Перевірка залишку готівки на момент інвентаризації	Перевірити залишок готівки на момент інвентаризації	Прибуткові касові ордери, видаткові касові ордери, касова книга	ІНВКО-2		
Перевірка правильності оформлення прибуткових та видаткових касових ордерів	Впевнитися у правильності оформлення прибуткових та видаткових касових ордерів відповідно до Положення 148	- Перевірити наявність первинних документів; - перевірити заповнення усіх реквізитів у прибуткових та видаткових касових ордерах	Прибуткові касові ордери, видаткові касові ордери	РДКО-1.1, РДКО-1.2		
Перевірка своєчасності та повноти відображення руху готівки в касовій книзі та в звіті касира	Впевнитися у своєчасності та повноті відображення руху готівки в касовій книзі та в звіті касира	- Перевірити відповідність касової книги даним звіту касира; - перевірити правильність визначення залишків коштів на кінець дня у касовій книзі	Касова книга, звіт касира	РД-КО-2		
Перевірка дотримання встановленого ліміту готівки в касі	Впевнитися у дотриманні встановленого ліміту готівки в касі	Перевірити відповідність залишків готівки встановленому ліміту готівки в касі	Касова книга, розрахунок ліміту готівки в касі	РДКО-3		
Перевірка дотримання умов видачі готівки під звіт на виробничі та господарські потреби	Впевнитися у дотриманні умов видачі готівки під звіт на виробничі та господарські потреби	- Перевірити терміни повернення залишків готівки у касу при видачі авансу на господарські потреби; - перевірити терміни внесення залишків готівки у касу при видачі авансу на відрядження	Прибуткові касові ордери, видаткові касові ордери, звіт про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт	РДКО-4		
Перевірка своєчасності та повноти оприбуткування готівки	Впевнитися у своєчасності та повноті оприбуткування готівки	- Перевірити відповідність записів у прибуткових касових ордерах даним касової книги; - перевірити оприбуткування надходжень готівки	Касова книга, прибуткові касові ордери, звіт про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт	РДКО-5.1, РДКО-5.2		
Перевірка стану обліку касових операцій	Впевнитися у правильності обліку касових операцій	Перевірка правильності рознесення касових операцій до відповідних рахунків	Касова книга, прибуткові касові ордери, видаткові касові ордери, журнал 1, Головна книга	РДКО-6		
Перевірка відповідності інформації про готівку у фінансовій звітності	Впевнитися у відповідності інформації про готівку наведену у Балансі і Звіті про рух грошових коштів	- Перевірити відповідність інформації про залишки коштів журналу, Головної книзі, Балансу та Звіту про рух грошових коштів; - перевірити рух грошових коштів за видами діяльності	Журнал 1, Головна книга, Баланс, Звіт про рух грошових коштів	РДКО-7.1, РДКО-7.2		

Таблиця 4. Форма робочого документа внутрішнього аудитора ІНВКО-1 – визначення фактичної наявності готівки в касі

Дата проведення інвентаризації каси	Залишок готівки у касовій книзі на початок	Фактичні дані інвентаризації каси			Відхилення
		Номинал купюр	Кількість	Сума, грн	

Таблиця 5. Форма робочого документа внутрішнього аудитора ІНВКО-2 – перевірка залишку готівки на момент інвентаризації

Дата проведення інвентаризації каси	Розрахунок залишку готівки відповідно касової книги				Розрахунок залишку готівки відповідно до первинних документів			Відхилення
	Залишок готівки на початок перевірки, грн	Надійшла готівка у касу, грн	Видано готівку з каси, грн	Визначений залишок готівки на момент перевірки аудитором, грн	ПКО	ВКО	Визначений залишок готівки на момент перевірки аудитором, грн	

Таблиця 6. Форма робочого документа внутрішнього аудитора РДКО-1.1 – перевірка правильності оформлення прибуткових касових ордерів

Наявність реквізитів у Прибутковому касовому ордері								
Номер документа	Дата складання	Сума, грн	Код цільового призначення	Від кого прийнято	Підпис		Кореспондуючий рахунок, субрахунок	Код аналітичного рахунку
					Гол. бухгалтера	Касира		

Таблиця 7. Форма робочого документа внутрішнього аудитора РДКО-1.2 – перевірка правильності оформлення видаткових касових ордерів

Наявність реквізитів у Видатковому касовому ордері										
Номер документа	Дата складання	Сума, грн	Код цільового призначення	Кому видано	Підпис				Кореспондуючий рахунок, субрахунок	Код аналітичного рахунку
					Керівника	Гол. бухгалтера	Касира	Одержувача		

Таблиця 8. Форма робочого документа внутрішнього аудитора РДКО-2 – перевірка своєчасності та повноти відображення руху готівки в касовій книзі та в звіті касира

Касова книга					Звіт касира					Відхилення	
Дата	Номер документа	Назва документа	Підпис	Сума, грн	Дата	Номер документа	Назва документа	Підпис	Сума, грн	Дата	Сума, грн

Таблиця 9. Форма робочого документа внутрішнього аудитора РДКО-3 – перевірка дотримання встановленого ліміту залишку готівки в касі (грн)

№ з/п	Період (дні)	Установлений ліміт каси, грн	Фактичні залишки готівки в касі, грн	У тому числі в дні виплат на оплату праці за видатковими відомостями, грн	Перевищення встановленого ліміту каси (колонка 4 - колонка 5 - колонка 3), грн
1	2	3	4	5	6

Таблиця 10. Форма робочого документа внутрішнього аудитора РДКО-4 – перевірка дотримання умов видачі готівки під звіт на виробничі та господарські потреби

Підзвітна особа	Призначення авансу	Видатковий касовий ордер		Використання готівки за авансовим звітом		Відхилення (+; -)	Причина	Висновок
		Дата	Сума, грн	Дата	Сума, грн			

Таблиця 11. Форма робочого документа внутрішнього аудитора РДКО-5.1 – перевірка своєчасності та повноти оприбуткування готівки

№ з/п	Показники	Період, за який здійснюється перевірка		
		За даними обліку, грн	За даними внутрішнього аудиту, грн	Відхилення, грн
1	Залишок готівки на початок періоду			
2	Надходження готівки з банку			
2.1	Фактично оприбутковано			
3	Надходження готівкової виручки			
3.1	Оприбутковано фактично			
4	Надходження невикористаних підзвітних сум			
4.1	Фактично оприбутковано			
5	Інші надходження			
5.1	Фактично оприбутковано			
6	Видано готівку			
7	Залишок каси на кінець місяця			

Таблиця 12. Форма робочого документа внутрішнього аудитора РДКО-5.2 – перевірка оприбуткування надходжень готівки

ПІБ підзвітної особи	Призначення авансу	Прибутковий касовий ордер		Одержання готівки за авансовим звітом		Відхилення (+; -), грн	Причина	Висновок
		Дата	Сума, грн	Дата	Сума, грн			

Таблиця 13. Форма робочого документа внутрішнього аудитора РДКО-6 – перевірка правильності відображення в обліку касових операцій

Зміст операції	За даними підприємства			За даними внутрішньому контролю			Виправлення		
	Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Сума, грн

Таблиця 14. Форма робочого документа внутрішнього аудитора РДКО-7.1 – перевірка відповідності інформації про залишки коштів у фінансовій звітності

Звітний період	Касова книга, грн	Журнал 1, Відомість 1, грн	Оборотно-сальдова відомість, грн	Головна книга, грн	Баланс (Ф.Ір.1165- Сальдо Дт рах. 31, субрахунків 333, 334, 351) або Ф.І.р.1166, якщо готівка відображається окремою статтею, грн	Відхилення		
						Оборотно-сальдова відомість від журналу та відомості, грн	Головної книги від оборотно-сальдової відомості, грн	Балансу від Головної книги, грн
Залишок на 01.01								
Залишок на 01.04								
Залишок на 01.07								
Залишок на 01.10.								
Залишок на 01.01.								

Таблиця 15. Форма робочого документа внутрішнього аудитора РДКО-7.2 – перевірка руху грошових коштів за видами діяльності

Вид діяльності	Надходження грошових коштів (Дт 30)			Витрачання грошових коштів (Кт 30)		
	За даними обліку, грн	За даними внутрішнього аудиту, грн	Відхилення, грн	За даними обліку, грн	За даними внутрішнього аудиту, грн	Відхилення, грн
Основна діяльність						
Інвестиційна діяльність						
Фінансова діяльність						
Разом						

9. Теорія і практика документування в обліку і аудиту: навч.-метод. посібник. — Ч. 2/ А.П. Макаренко, О.М. Панченко, А.В. Таратута, Т.О. Меліхова, А.А. Птіцина; ЗДІА. — Запоріжжя: ЗДІА, 2011. — 127 с.

10. Макаренко А.П. Теоретико-методичні основи та практичні підходи до вдосконалення аудиту лізингових операцій / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова // Економічний вісник Запорізької державної, 2016. — № 6. — С. 164 — 171.

11. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту податку на прибуток для підвищення фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, М.М. Бикова // Агросвіт. — 2017. — № 1—2. — С. 19—25.

12. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту податку на додану вартість для підвищення фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, М.Ю. Бойко // Інвестиції: практика та досвід. — 2017. — № 1. — С. 34—39.

13. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту екологічного податку для підвищення фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, О.С. Зуб // Ефективна економіка. — 2016. — № 12 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?n=12&y=2016>

14. Салига С.Я. Аудит податків суб'єктів господарювання: монографія / С.Я. Салига, Т.О. Меліхова. — Запоріжжя: КПУ, 2011. — 224 с.

15. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту витрат на виробництво для підвищення фінансової безпе-

ки підприємства / Т.О. Меліхова, В.В. Височина // Економіка та держава, 2018. — № 1. — С. 69—75.

16. Меліхова Т.О. Внутрішній контроль виробничих запасів для своєчасного виявлення загроз в системі управління фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, І.О. Федоров // Агросвіт, 2018. — № 2. — С. 63—70.

17. Меліхова Т.О. Аналіз впливу податкового навантаження на рівень податкової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, О.В. Троян // Інвестиції: практика та досвід. — 2017. — № 20. — С. 33—37.

18. Меліхова Т.О. Удосконалення обліку та аудиту заробітної плати у казначействі / Т.О. Меліхова, М.М. Іванова [Електронний ресурс]. — Режим доступу до журналу: <http://www.economy.nauka.com.ua>

19. Макаренко А.П. Державний фінансовий контроль: навч. посібник для вчз: [гриф ЗДІА] // А.П. Макаренко, І. Я. Максименко, Т.О. Меліхова, О. П. Зоря. — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 280 с.

20. Макаренко А.П. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Ю.В. Подмешальська, Н.С. Чакалова. — Запоріжжя: ЗДІА, 2018. — 602 с.

21. Макаренко А.П. Соціальне страхування: сутність, значення та обліковий аспект: навч. посібник: [гриф ЗДІА] / А.П. Макаренко, О.П. Зоря, Т.О. Меліхова, І. Я. Максименко. — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 200 с.

22. Макаренко А.П. Оподаткування в системі обліку: навч.-метод. посібник / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, О.В. Гамова; ЗДІА. — Запоріжжя: ЗДІА, 2015. — 147 с.

23. Макаренко А.П. Податкове планування та мінімізація податкових ризиків: навч. посібник: [рек. вченою радою ЗДІА] / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова; ЗДІА. — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 260 с.

24. Maksymenko I. Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine / I. Maksymenko, T. Melikhova // *Baltic Journal of Economic Studies*, Volume 3 Number 5. Riga: Publishing House "Baltija Publishing", 2017, P. 268—275.

25. Меліхова Т.О. Удосконалення методики перевірки грошових коштів у національній валюті / Т.О. Меліхова, А.С. Верьовкіна // *Інвестиції: практика та досвід*. — 2019. — № 1. — С. 24—29. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.1.24

26. Меліхова Т.О. Удосконалення методики аудиту операцій на бюджетних рахунках організації / Т.О. Меліхова, О.В. Троян, Д.В. Подріз // *Агросвіт*. 2019. № 1—2. С. 24—32. DOI: 10.32702/2306-6792.2019.1.24

27. Меліхова Т.О. Удосконалення методичних засад аудиту операцій з готівкою та на рахунках у банку для підвищення ефективності управління підприємством. / Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова, Т.С. Середенко // *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 5. С. 32—41. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.5.32

28. Подмешальська Ю.В. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник / Ю.В. Подмешальська, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова. — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 400 с.

References:

1. Makarenko, A.P., Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2016), *Audit [Audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

2. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Beskosta, H.M. (2015), *Orhanizatsiya i metoda audyt [Organization and method of audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

3. Melikhova, T.O. and Manojlo, T.V. (2013), "Develop a program audit of cash transactions to improve the efficiency of enterprise activity", *Rehional'na biznes-ekonomika ta upravlinnia*, vol. 2, pp. 97—106.

4. Melikhova, T.O. and Novos'olova, K.O. (2012), "Improvements documentary providing audit settlements with accountable persons for the purpose of quality inspection", *Problemy i perspektyvy rozvytku bankiv's'koi systemy Ukrainy*. vol. 36, pp. 108—116.

5. Melikhova, T.O. and Burkova, O. (2012), "Develop a program effectiveness audit of the use of fixed assets in the enterprise", *Ekonomichnyy analiz*, vol. 11, no. 4, pp. 257—264.

6. Melikhova T.O. (2018), *Ekonomichna bezpeka pidpryyemstva: formyrovanye, kontrol, efektyvnist [Economic security of the enterprise: formation, control, effectiveness]*, Kherson, Ukraine.

7. Melikhova T.O. and Havrylenko F.O. (2018), "Accompanied documenting of the region of rozrakhunkiv with purchases that the deputies of the merit of information about the security", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 2, pp. 24—32.

8. Melikhova, T.O. and Nikolayenko, N.S. (2017), "Development of an inventory audit program to increase financial security of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 51—55.

9. Makarenko, A. P. Panchenko, O. M. Taratuta, L. V. and Melikhova, T.O. (2011), *Teoriya i praktyka dokumentuvannya v obliku i audyti [The theory and practice of documenting in accounting and audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

10. Makarenko, A.P. and Melikhova, T.O. (2016), "Theoretical and methodological foundations and practical approaches to improving the audit of leasing operations", *Ekonomichnyy visnyk Zaporizkoyi derzhavnoyi inzhenernoyi akademiyi*, vol. 6, pp. 164—171.

11. Melikhova, T.O. and Bykova, M.M. (2017), "Development of a profit tax audit program to increase the financial safety of the enterprise", *Ahrosvit*, vol. 1—2, pp. 19—25.

12. Melikhova, T.O. and Boyko, M.Yu. (2017), "Development of a program for the audit of value added tax to increase the financial safety of the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 1, pp. 34—39.

13. Melikhova, T.O. and Zub, O.S. (2016), "Development of Environmental Tax Audit Program for Increasing Financial Safety of an Enterprise", *Efektivna ekonomika*, <http://www.economy.nayka.com.ua/?n=12&y=2016>, vol.12, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?n=12&y=2016> (Accessed 10 April 2019).

14. Salyha, S.Ya. and Melikhova, T.O. (2011), *Audyt podatkov sub'iektiv hospodariuvannya [Audit of Taxes of Business Entities]*, KPU, Zaporizhzhya, Ukraine.

15. Melikhova, T.O. and Vysochyna, V.V. (2018), "Development of a program for auditing production costs to improve the financial safety of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 69—75.

16. Melikhova, T.O. and Fedorov, I.O. (2018), "Internal control of inventory for timely detection of threats in the system of financial security management of the enterprise", *Ahrosvit*, vol. 2, pp. 63—70.

17. Melikhova, T.O. and Troyan, O.V. (2017), "Analysis of the impact of the tax burden on the level of tax security of the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 20, pp. 33—37.

18. Melikhova, T.O. and Ivanova, M.M. (2018), "Accepting the area and the audit of the treasury", *Efektivna ekonomika*, vol. 1.

19. Makarenko, A.P. Maksymenko, I. Ya. Melikhova, T. O. and Zorya, O.P. (2017), *Derzhavnyy finansovyy kontrol, [State financial control]* ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

20. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O., Podmeshalska, Y.V. and Chakalova, N.S. (2018), *Bukhhaltersky oblik: navch.-metod. posibnyk [Accounting: teaching method. manual]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

21. Makarenko, A.P. Zorya, O.P. Melikhova, T.O. and Maksymenko, I.YA. (2017), *Sotsialne strakhuvannya: сутnist, znachennya ta oblikovyy aspekt [Social insurance: essence, value and accounting aspect]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

22. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Hamova, O.V. (2015). *Opodatkuvannya v systemi obliku : navch.-metod. posibnyk [Taxation in the accounting system: teaching method. manual]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

23. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2017), *Podatkove planuvannya ta minimizatsiya podatkovykh ryzykiv: navch. posibnyk [Tax planning and minimization of tax risks: teaching. manual]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

24. Maksymenko, I. and Melikhova, T. (2017), "Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine", *Baltic Journal of Economic Studies*, Vol. 3, No. 5, pp. 268—275.

25. Melikhova, T. and Verovkina, A. (2019), "Improvement of checking method of cash assets in national currency", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 1, pp. 24—29. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.1.24

26. Melikhova, T. Troyan, O. and Podriz, D. (2019), "Improvement of the methodology of audit of operations on budget accounts of enterprises", *Agrosvit*, vol. 1—2, pp. 24—32. DOI: 10.32702/2306-6792.2019.1.24

27. Melikhova, T., Chakalova, N. and Seredenko, T. (2019), "Improvement of methodological principles of audit of operations with cash and cash within the bank for improvement of efficiency of business management", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 5, pp. 32—41. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.5.32

28. Podmeshalska, Y.U. Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2017), *Bukhhaltersky oblik: navch.-metod. posibnyk [Accounting: teaching method. manual]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 17.04.2019 р.